

บทที่ 7

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ดินแดนสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งประกอบด้วย ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส จากความเป็นมาทางประวัติศาสตร์นั้น ดินแดนส่วนนี้คือ อาณาจักรปัตตานีที่สืบต่อมาจากอาณาจักรลังกาสุกะ โดยมีประชากรที่นับถือศาสนาอิสลามเป็นส่วนใหญ่ มีวิถีในการดำเนินชีวิตตามวัฒนธรรม มลายู ยึดหลักศาสนาอิสลามเป็นหลัก

ดร.โมหัมมัด अबดุลกาเดร์ เป็นประชาชนคนหนึ่งที่เกิดบนแผ่นดินส่วนนี้ ผู้เป็นบิดามีความต้องการให้บุตรชายคนแรก ที่เกิดในครอบครัวนักธุรกิจมีการศึกษาที่ดีกว่าจึงตัดสินใจสอนอ่าน อัลกุรอาน เพื่อปูพื้นฐานของการศึกษา หลังจากจบการศึกษาภาคบังคับบิดาของท่านได้ส่งให้เรียนต่อที่สถาบันปอเนาะ หลังจากนั้นบิดาของท่านได้ส่งไปเรียนต่อที่ประเทศมาเลเซีย เพื่อความก้าวหน้าในการศึกษาของบุตร และสุดท้าย ท่าน ดร.โมหัมมัด अबดุลกาเดร์ ได้พยายามพัฒนาตัวเองจนจบการศึกษาถึงระดับปริญญาเอกที่มหาวิทยาลัย ฟลอริดาสเตท ประเทศสหรัฐอเมริกา

หลังจากจบการศึกษาครั้งสุดท้ายท่านได้กลับมาทำหน้าที่พัฒนาบ้านเมือง โดยใช้ความรู้ที่ได้ร่ำเรียนมาจากสาขาการวางรูปแบบและการบริหารการศึกษา ทำงานในตำแหน่งผู้อำนวยการศึกษานอกโรงเรียน ที่จังหวัดยะลา จนเกษียณอายุราชการที่นั่น ตลอดระยะเวลาที่ท่านทำงานท่านได้ใช้ความรู้ความสามารถและเวลาอันมีค่า มุ่งเทให้กับการพัฒนาสังคม ชาวไทยและชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างสุดความสามารถ พัฒนาด้านการเรียนภาษาต่าง ๆ ด้าน การศาสนา พัฒนาปอเนาะ พัฒนาระบบการเรียนการสอนนอกระบบโรงเรียน การศึกษาแบบเบ็ดเสร็จ การศึกษา วิชาชีพ ตลอดจนการเชิญชวนพี่น้องมุสลิม กลับเข้าหาพระองค์อัลลอฮ์เพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านจิตใจ ด้านอาชีพการงาน ทั้งในโลกนี้และโลกนี้ เพื่อให้เกิดความสันติสุขในบ้านเมืองและประเทศชาติ

แม้การจากไปของท่านที่ไม่มีวันกลับมา แต่สิ่งที่ท่านได้กระทำไว้มิใช่อนุชนรุ่นหลังได้เรียนรู้ ได้เห็นได้สัมผัสได้ศึกษาจนถึงปัจจุบันนี้และเก็บไว้เป็นอุทาหรณ์ต่อไป การศึกษาชีวิตประวัติ แนวคิดและบทบาทอันล้ำค่าของ ดร.โมหัมมัด अबดุลกาเดร์ในการพัฒนาสังคมชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น ผลของการวิจัยพบว่า สิ่งที่ ดร.โมหัมมัด अबดุลกาเดร์ ได้สร้างไว้ ทั้งทางด้านแนวความคิด และบทบาทต่าง ๆ ของท่าน สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสังคมชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในปัจจุบัน

อภิปรายผล

1. ท่านได้ส่งเสริมให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการศึกษาและถือว่าการศึกษาคือพื้นฐานหลักในการพัฒนาสังคมให้เจริญก้าวหน้า สอดคล้องกับอัล-กุรอาน ที่กล่าวถึงการส่งเสริม 88

ให้ศึกษาและแสวงหาความรู้ ซึ่งมีใจความว่า “จงอ่าน¹” จากอัล-กุรอานนี้แสดงให้เห็นว่าการศึกษานั้นเป็นสิ่งสำคัญ สำหรับมนุษย์ทุกคน เพราะจากการที่มนุษย์ได้ศึกษาแสวงหาความรู้นี้เองที่ทำให้มนุษย์มีความประเสริฐรู้จักคิด สามารถแยกแยะสิ่งที่ดีกับไม่ดีให้เห็นอย่างชัดเจน

ท่านได้ทุ่มเทชีวิตของท่านเพื่อเป็นแบบอย่างให้กับสังคมในเรื่องการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งการบริหารการศึกษา เขียนตำรา ต่าง ๆ

2. ท่านเห็นว่า ภาษาเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้คนฉลาด มีการพัฒนา โดยเฉพาะมุสลิมจำเป็นต้องเรียนรู้ทำความเข้าใจในเรื่องของภาษา โดยเฉพาะภาษาอาหรับ เพราะเป็นภาษาของคัมภีร์อัล-กุรอานซึ่งเป็นธรรมนูญแห่งชีวิตของมุสลิม

3. การส่งเสริมให้มีการศึกษา ตลอดชีพ การศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งปัจจุบันเป็นที่ยอมรับของรัฐในยุคปัจจุบันอย่างยิ่งเพราะถือว่าเมื่อการศึกษาหยุดเมื่อไหร่ การพัฒนา ก็จะหยุดเมื่อนั้น

4. ท่านได้พยายามแนะนำสนับสนุนส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ประชาชนเรียนรู้อาชีพเสริม หลากหลายสาขาวิชา เพื่อมิให้แย่งอาชีพ และมีโอกาสเสริมสร้างชีวิตความเป็นอยู่ได้ มีการพัฒนาความคิด ความก้าวหน้า ก็จะตามมาสอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า “การเรียนรู้ตลอดชีวิต”

5. การศึกษาในปอเนาะให้คงอยู่แต่ต้องปรับปรุงและพัฒนาอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการให้การศึกษา คู่คุณธรรม

6. รณรงค์ให้ป้องกันยาเสพติด ห่างไกลยาเสพติด ปราบปรามยาเสพติด หากมีความสามารถและจะต้องบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด เพื่อลดปัญหาให้กับสังคม ครอบครัวและสังคมจะได้อยู่อย่างมีความสุข

7. การยอมรับตนเป็นบ่าวของพระเจ้า การเชิญชวนให้พี่น้องกลับเข้าหาอัลลอฮ์ถือเป็นหน้าที่สำคัญสำหรับพี่น้องมุสลิมทุกคน

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยโดยเน้นเฉพาะทางด้านแนวคิดและบทบาทของ

ดร.โมหัมมัด อับดุลกาเดร์ ในการพัฒนาสังคมชาวไทยมุสลิม จังหวัดชายแดนภาคใต้เท่านั้น ข้อมูลที่ผู้ศึกษาได้นำเสนอในการวิจัยครั้งนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าสามารถที่จะให้ประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจจะศึกษา เกี่ยวกับเรื่องราวของ ดร.โมหัมมัด อับดุลกาเดร์ อย่างแท้จริง และผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

¹ อัลกุรอาน อัลอะลัก 96 : 1

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบชีวิตประวัติแนวคิดและบทบาทของบรรดานักปราชญ์ในพื้นที่ที่วาระหว่างการศึกษาสาขาเดียวหรือหลายสาขา จะมีผลดีมกน้อยเพียงใด

1.2 ควรมีการศึกษาค้นคว้าชีวิตประวัติและบทบาทของบุคคลสำคัญๆ ในพื้นที่ให้มากกว่านี้ เพื่อเป็นแบบอย่างให้กับอนุชนรุ่นหลัง

1.3 ควรจัดให้เป็นหนังสือประกอบการเรียนสำหรับนักเรียนในระดับมัธยมและอุดมศึกษา เรียนรู้ชีวิตประวัติบุคคลสำคัญหรือเป็นหนังสืออ้างอิง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 สำหรับผู้สนใจในการวิจัยเรื่องนี้ต่อไปควรมีการค้นคว้าข้อมูลและเจาะลึกให้มากกว่านี้ โดยเฉพาะในด้านการศึกษานอกระบบในระดับประเทศ

2.2 ควรทำวิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารระดับสูงของมุสลิมท่านอื่นๆ เพื่อเป็นตัวอย่าง แก่อนุชนรุ่นต่อไป

2.3 ควรทำวิจัยเรื่อง ดร. โมหัมมัด อับดุลกาเดร์ กับการจัดการศึกษาในการพัฒนาสังคม จังหวัดชายแดนภาคใต้

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ
وَصَلَّى اللهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ
سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ
وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ
وَالْحَمْدُ لِلَّهِ
رَبِّ
الْعَالَمِينَ